

**Uchwała Nr XV/104/2012
Rady Powiatu Oleśnickiego
z dnia 23 kwietnia 2012 roku**

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju
Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst.jedn. Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1592 ze zm.) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U., Nr 149, poz. 887 ze zm.) Rada Powiatu Oleśnickiego uchwała, co następuje:

§ 1

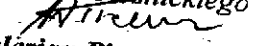
Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Oleśnickiego oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Oleśnickiego

Walerian Pietrzak

Załącznik do uchwały Rady Powiatu Oleśnickiego

Nr XV/104/2012 z dnia 23 kwietnia 2012 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2012 – 2015**

OLEŚNICA 2012

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp
2. Usytuowanie programu w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
3. Charakterystyka rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu do 31.12.2011 r., usamodzielnianie wychowanków, dzieci przebywające w rodzinach i placówkach poza powiatem.
4. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie
  - 1) piecza zastępcza po zamianach wprowadzonych ustawą
  - 2) analiza pieczy zastępczej na terenie powiatu w latach 2008 – 2012.
5. Cel programu.
6. Zadania programu.
7. Limit zawodowych rodzin zastępczych w latach 2012 – 2015.
8. Planowany budżet programu.
9. Beneficjenci programu.
10. Realizatorzy programu.
11. Monitoring i ewaluacja programu.

1. Wstęp

Od 1 stycznia 2012 roku weszły w życie przepisy Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej. Artykuł 180 wyżej cytowanej ustawy obliguje powiat, jako jednostkę samorządu terytorialnego realizującą zadania związane z pieczą zastępczą i wspieraniem rodziny do wdrożenia trzyletniego programu „Rozwoju pieczy zastępczej”.

Zadania własne powiatu dotyczące ogólnie rozumianej pomocy społecznej z dniem wejścia w życie ustawy zostały w bardzo znaczący sposób „poszerzone i rozbudowane” o dodatkowe elementy powodujące konieczność zwiększonych nakładów finansowych.

Od roku 2005 finansowanie zadań wynikających z aktów prawnych regulujących działania jednostek samorządu w zakresie pomocy społecznej jest finansowana z budżetów gmin i powiatów. Nieliczne wyjątki to do dofinansowywanie kosztów pobytu mieszkańców domów pomocy społecznej przyjętych przed 1 stycznia 2004, które z uwagi na wysokość dotacji nie pokrywa kosztów utrzymania mieszkańców oraz dotacja na funkcjonowanie Powiatowych Zespołów Orzekania o Niepełnosprawności, która również nie zapewnia prawidłowego realizowania zadań w zakresie orzekania.

Ustawa o Wspieraniu Rodziny i Pieczy Zastępczej to kolejny „ruch” administracji centralnej zwiększający obciążenia finansowe w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej szczególnie dotycząca powiatów.

Zmianie ulega dotychczasowa struktura rodzinnej i stacjonarnej opieki zastępczej. Zmieniają się również zasady finansowania rodzin oraz rodzinnych placówek opiekuńczo – wychowawczych powodujące znaczący wzrost kosztów po stronie powiatu.

Wejście w życie ustawy „wymusza” konieczność zwiększenia zatrudnienia oraz zmiany struktur organizacyjnych Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, które w większości zostają organizatorami pieczy zastępczej. W okresie trzech lat musi zostać zatrudnionych minimum sześciu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą jeden koordynator może mieć pod opieką maksymalnie piętnaście rodzin zastępczych. Organizator pieczy musi powołać wyodrębniony zespół ds. świadczeń, ponieważ ani pracownik socjalny ani koordynator opiekujący się nie może przygotowywać decyzji o wysokości świadczeń i udzielanej pomocy.

Ustawodawca przewidział wprawdzie pewne odciążenie finansowe powiatu w zakresie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczych przenosząc część kosztów na gminę z terenu, której pochodzi dziecko umieszczane w rodzinie zastępczej

lub placówce. Gminy będą partycypować w kosztach ponosząc 10% kosztów w pierwszym roku pobytu dziecka, 30% w drugim roku pobytu oraz 50% w trzecim i latach kolejnych. Ale dotyczy to wyłącznie dzieci umieszczanych w instytucjach pieczy zastępczej po wejściu w życie ustawy, czyli od 1 stycznia 2012 roku.

Ustawodawca nałożył też na gminy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności rzutujące na proces wychowania i opieki nad dzieckiem. Gminy a konkretnie Ośrodki Pomocy Społecznej mają wdrażać programy wsparcia i pracy z rodzicami biologicznymi, których efektem ma być wyeliminowanie zagrożeń prowadzących do ograniczania władzy rodzicielskiej i umieszczania dzieci w placówkach i rodzinach zastępczych. Umieszczeni dziecka w instytucji pieczy zastępczej ma być „ostatecznością” po wyczerpaniu wszystkich działań i możliwości ze strony gminnego systemu wsparcia.

Głównym celem niniejszego programu jest określenie kierunków działania oraz wskazanie ewentualnych zagrożeń mogących skutkować pozbawieniem rodziców biologicznych opieki na dziećmi i umieszczanie ich w pieczy zastępczej. Wynikiem tego jest określenie liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej gwarantujących odpowiednią, jakość i standardy opieki jak również zapewnienie niezbędnych środków finansowych na funkcjonowanie instytucji pieczy zastępczej.

2. Usytuowanie Programu w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Rada Powiatu Oleśnickiego uchwała nr II/20/2010 z dnia 20 grudnia 2010 roku przyjęła „Powiatową strategię zintegrowanych działań rozwiązywania problemów społecznych oraz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych w latach 2011 – 2017”.

Dokument diagnozuje potrzeby i możliwości działania instytucji powiatu powołanych do realizacji zadań wynikających z Ustawy o Pomocy Społecznej oraz Ustawy o Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2015 jest w pełni kompatybilny z założeniami Strategii. Częścią Strategii jest „Powiatowy Program Zintegrowanych działań profilaktyczno – edukacyjnych, zapobieganie skutkom błędów wychowawczych oraz przemocy w rodzinie – tworzenie środowiskowych form wsparcia”. W założeniach i celach ww. część „Strategii” przewiduje w modułach programowych działania związane z rodzinną opieką zastępczą oraz instytucjonalną opieką zastępczą.

Moduł „A” – terapia rodzinna to działania związane z eliminowaniem zagrożeń i postaw patologicznych rodziców oraz dzieci, których skutkiem może być pozbawianie lub ograniczanie władzy rodzicielskiej i umieszczanie dzieci w rodzinnej lub instytucjonalnej opiece zastępczej.

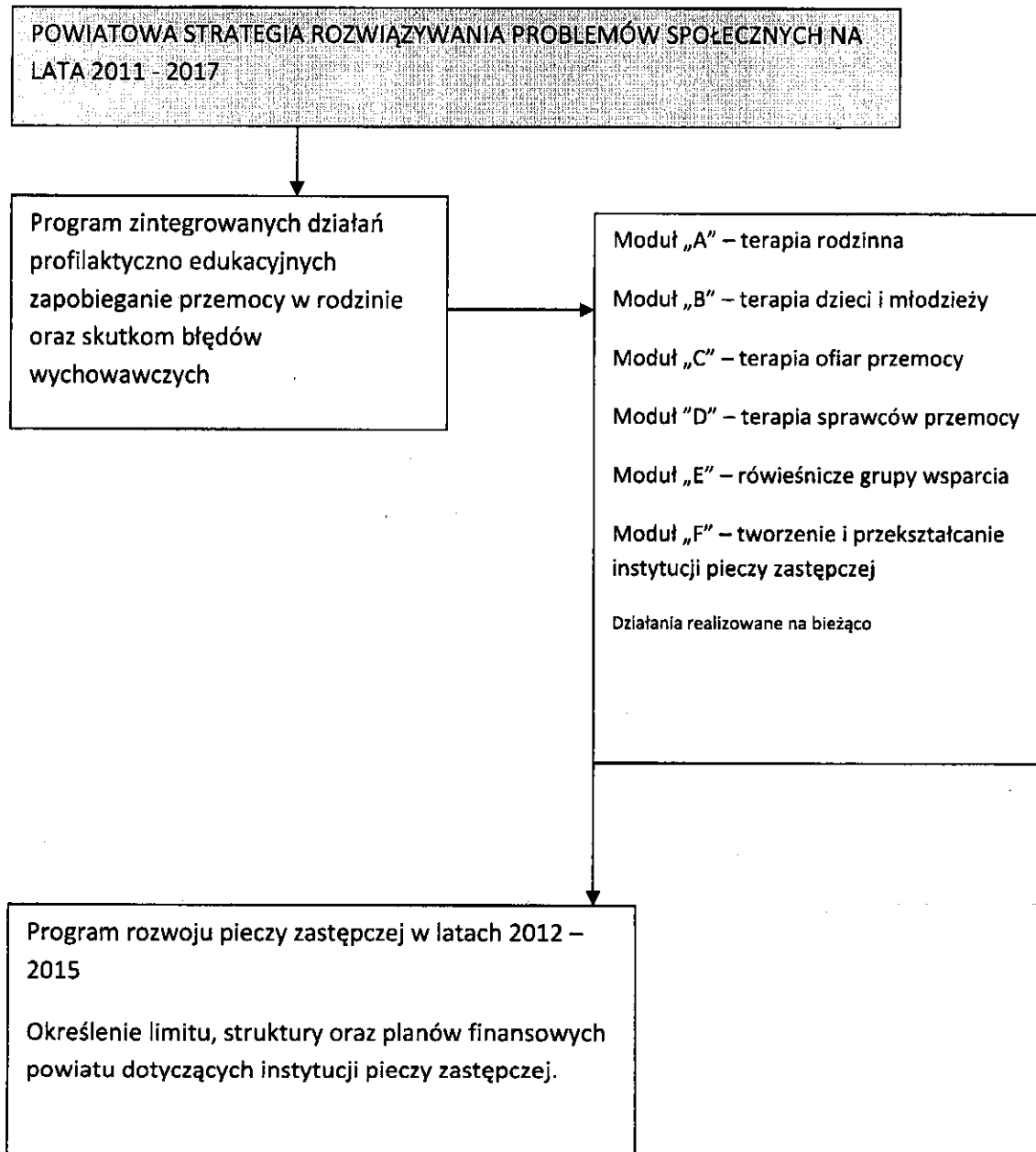
Moduł „B” i „E” – terapia dzieci i młodzieży oraz rówieśnicze grupy samopomocowe obejmuje działania terapeutyczne w stosunku do dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania i emocjonalnymi.

Moduł „F” i „G” dotyczy tworzenia nowych placówek opiekuńczy i rodzinnych oraz szkolenie kadr pomocy społecznej z terenu powiatu. Szkolenia dotyczą zarówno pracowników jak i prowadzących rodziny zastępcze jak również kandydatów do prowadzenia tych form pieczy zastępczej.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w swoich założeniach „wyprowadziła” jak widać założenia ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej. Powiat Oleśnicki realizuje od kilku lat program wspierania rodziny i zapobiegania negatywnym skutkom zaburzonych zachowań i postaw zarówno rodziców jak i dzieci.

Widać też wyraźnie na podstawie powyższego, że Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2012 – 2015 ma, jako cel podstawowy określenie limitu nowo tworzonych rodzin oraz zaplanowanie wydatków na realizację zadań związanych z pieczą zastępczą.

Schemat poniższy obrazuje usytuowanie Programu w realizowanej na bieżąco polityce zapobiegania negatywnym postawom zaburzającym prawidłowe funkcjonowanie rodziny i opieki nad dzieckiem.

3. Charakterystyka rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu do 31.12.2011 r., usamodzielnianie wychowanków, dzieci przebywające w rodzinach i placówkach poza powiatem.

Do dnia 31 grudnia 2011 roku, czyli przed wejściem w życie Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Pieczy Zastępczej na terenie powiatu oleśnickiego funkcjonowało 96 rodzin zastępczych. W tym dwie zawodowe rodziny zastępcze, 14 rodzin niespokrewnionych z dzieckiem oraz 80 rodzin zastępczych spokrewnionych.

Pod opieką rodzin zastępczych było 129 dzieci, w tym w rodzinach zawodowych 7 dzieci, w rodzinach niespokrewnionych 17 dzieci a w rodzinach spokrewnionych 105 dzieci.

Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin zastępczych z podziałem na rodzaje rodzin oraz ilość dzieci w rodzinach według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku.

LP.	Typ rodziny zastępczej	Ilość rodzin	Ilość dzieci w rodzinach
1	Zawodowe rodziny zastępcze	2	7
2	Spokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze	80	105
3	Niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze	14	17
	Ogółem	96	129

Wysokość świadczenia na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej zależy od rodzaju rodziny, w której przebywa, dochodu dziecka i stanu jego zdrowia – dzieci posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mają zwiększone świadczenia na utrzymanie.

Świadczenie wypłacane przez PCPR zgodnie z zapisami ustawy to częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej uwzględniające stopień pokrewieństwa dziecka z rodzicami zastępczymi, dochody dziecka – alimenty, świadczenia rodzinne i stan jego zdrowia, czyli posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Oprócz świadczeń obligatoryjnych powiat może dofinansowywać pobyt dzieci na koloniach i obozach, zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętów AGD koniecznych do prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Prowadzący zawodowe rodziny zastępcze otrzymują wynagrodzenie na podstawie umowy cywilno – prawnej. Do 31 grudnia 2011 wynagrodzenie dla prowadzącego zawodową rodzinę zastępczą wynosiło 2700 złotych brutto.

Tabela poniżej przedstawia średni miesięczny koszt wysokości świadczenia na jedno dziecko do 31 grudnia 2011 roku.

Lp.	Rodzaj rodziny zastępczej	Średnia wysokość miesięczna świadczenia
1	Zawodowa rodzina zastępcza	870 zł
2	Spokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza	605 zł
3	Niespokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza	1192 zł

Kolejna grupa to dzieci przebywające w rodzinach zastępczych poza terenem powiatu oleśnickiego. Umieszczanie dzieci w rodzinach poza powiatem oleśnickim to konieczność z uwagi na ograniczoną ilość zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu. Ilość dzieci, które na podstawie postanowienia Sądu Rodzinnego muszą być umieszczone w rodzinie zastępczej była dotychczas zawsze większa od ilości rodzin zastępczych mogących zapewnić opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych. Zależy to też od miejsca przebywania dziecka. Z uwagi na dobro dziecka winno ono być umieszczone w warunkach i środowisku najlepszych dla jego rozwoju. W przypadkach przedstawionych w tabeli poniżej o umieszczeniu dzieci w rodzinach na terenie powiatów decydowały względy rodzinne i ostatnie przebywanie dziecka. Zgodnie jednak z zapisami ustawowymi właściwym do ponoszenia kosztów jest powiat na terenie, którego dziecko było zameldowane.

Poniżasz tabela przedstawia ilość dzieci w umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Lp.	Powiat	Ilość dzieci w rodzinach zastępczych na terenie powiatu	średni miesięczny koszt ponoszony przez powiat oleśnicki
1	Powiat Grodzki Wrocław	2	1364 zł
2	Powiat Aleksandrów Kujawski	1	908 zł
3	Powiat Myszkowski	1	1000 zł
4	Powiat Malborski	1	660 zł
5	Powiat Milicki	1	660 zł
6	Powiat Wrocław Ziemski	1	500 zł
7	Powiat Krapkowicki	2	2608 zł
8	Powiat Radomszczański	1	1152 zł

Kolejna tabela przedstawia ilość dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza terenem powiatu oleśnickiego oraz miesięcznych koszt utrzymania ponoszony przez powiat oleśnicki

Lp.	Nazwa powiatu - placówka	Ilość dzieci w placówce	Miesięczny koszt utrzymania dzieci ponoszony przez powiat oleśnicki
1	powiat milicki	4	8313 zł
2	powiat trzebnicki	1	3073 zł
3	powiat namysłowski	2	6092 zł
4	powiat wołowski	4	12390 zł

Na terenie powiatu oleśnickiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Wielofunkcyjna placówka opiekuńczo – wychowawcza z oddziałem socjalizacyjnym, w którym może przebywać 30 wychowanków oraz oddziałem interwencyjnym przeznaczonym dla 20 podopiecznych.

Rodzinny Dom Dziecka w Stradomii Dolnej, który ma pod opieką ośmiu dzieci.

Wielofunkcyjna placówka opiekuńczo – wychowawcza dysponuje również mieszkaniem chronionym dla usamodzielnianych wychowanków placówek i rodzin zastępczych, w którym może funkcjonować ośmiu usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek.

Kolejnym zadaniem powiatu z zakresu pomocy społecznej jest usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych. Wychowanek po ukończeniu 18-tego roku życia ma prawo do uzyskania pomocy finansowej i rzeczowej w ramach usamodzielnienia. Pomoc rzeczowa to zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia koniecznego w miejscu zamieszkania wychowanka po opuszczeniu rodziny zastępczej lub placówki. Pomoc rzeczowa to określone w ustawie środki finansowe wypłacane wychowankowi na opłacanie czynszu, energii itp. w pierwszych miesiącach samodzielnego funkcjonowania w nowym miejscu zamieszkania.

Wychowankowie, którzy otrzymali pomoc rzeczową i materialną a kontynuujący naukę, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25-tego roku życia ma prawo do pobierania świadczenia na kontynuowanie nauki. W roku 2011 świadczenie miesięczne na kontynuowanie nauki wynosiło 494, 10 złotych.

Poniżej zestawienie ilości usamodzielnionych wychowanków placówek i rodzin zastępczych oraz wychowanków otrzymujących pomoc na kontynuowanie nauki w 2011 r.

Lp.	Rodzaj pomocy w ramach usamodzielniania wychowanków	Liczba wychowanków objętych pomocą	Łączna kwota wypłaconych świadczeń
1	Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie dla wychowanków opuszczających placówki i rodziny zastępcze	6	27633,62 zł
2	Pomoc finansowa dla wychowanków opuszczających placówki i rodziny zastępcze	22	105408,00 zł
3	Pomoc na kontynuowanie nauki dla wychowanków usamodzielnionych – aktualnie kontynuują naukę	20	kwota łączna wypłacana miesięcznie – 9882 zł

4. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie.

1) piecza zastępcza po zmianach wprowadzonych ustawą o Wspieraniu Rodziny i Pieczy Zastępczej

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 roku ustawa o „Wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej” zmienia radykalnie dotychczasową strukturę sprawowania opieki nad dziećmi, które są umieszczane w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczych.

Obowiązują dwie formy pieczy zastępczej;

- **rodzinna piecza zastępcza**
- **instytucjonalna piecza zastępcza**

W ramach rodzinnej pieczy zastępczej wyróżniamy:

- **rodziny zastępcze spokrewnione** – tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka
- **rodziny zastępcze niezawodowe** – tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka
- **zawodowe rodziny zastępcze** w tym:
  - a. **zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego** – przyjmują dzieci, które w trybie interwencyjnym muszą być umieszczone w pieczy zastępczej

b. **zawodowe specjalistyczne** -

rodziny zastępcze są wspierane przez tzw. **rodziny pomocowe** – sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą np. choroba czy urlop w przypadku zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka (nowa ustawa wprowadza obowiązek udzielenia urlopu w wymiarze 30 – stu dni roboczych na wniosek prowadzącego zawodową rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka)

a. **rodzinny dom dziecka**

Instytucjonalna piecza zastępcza

Na terenie powiatu oleśnickiego funkcjonuje Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Bierutowie. Placówka posiada dwa oddziały socjalizacyjny (Dom Dziecka) z 30 – stoma miejscami oraz interwencyjny (Pogotowie Opiekuńcze) z 20-stoma miejscami.

Ustawa o Wspieraniu Rodziny i Pieczy Zastępczej docelowo zmienia całkowicie strukturę instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 230 Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Pieczy Zastępczej powiat ma 9 lat na dokonanie restrukturyzacji instytucjonalnej pieczy zastępczej. Po zamianach w placówce opiekuńczo – wychowawczej nie będzie mogło przebywać więcej jak 14 - stu podopiecznych.

2) analiza pieczy zastępczej na terenie powiatu w latach 2008 - 2012

Ilość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2006-2011 obrazuje poniższa tabela:

LATA	ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH	ILOŚĆ DZIECI UMIESZCZONYCH W RODZINACH
2008	128	174
2009	91	126
2010	89	119
2011	105	138
2012	100	130

Rok 2009 i 2010 to spadek ilości rodzin zastępczych i umieszczonych w nich wychowanków. W latach wyżej wymienionych odnotowano dużą ilość usamodzielnianych wychowanków, którzy osiągnęli pełnoletniość oraz wyraźny wzrost, jakości pracy socjalnej na terenie poszczególnych gmin powiatu skutkującą ograniczeniem liczby rodzin zagrożonych utratą praw rodzicielskich.

Rok 2011 to wzrost ilości rodzin zastępczych spowodowany zwiększoną ilością spraw w Sądach Rodzinnych skutkujących postanowieniami o pozbawieniu praw rodzicielskich rodziców biologicznych. Pamiętać należy, że rok 2011 to wyraźne załamanie w wielu dziedzinach gospodarki na skutek kryzysu ekonomicznego, wzrost bezrobocia oraz spadek realnych dochodów wielu rodzin i gospodarstw domowych skutkujące wzrostem negatywnych zjawisk społecznych.

W roku 2012 struktura ogólna rodzin zastępczych po zmianach wprowadzonych ustawą o „Wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej” przedstawia się następująco:

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	ILOŚĆ RODZIN	ILOŚĆ DZIECI W RODZINIE
SPOKREWNIONE RODZINY ZASTĘPCZE (funkcję rodziców zastępczych mogą pełnić – rodzeństwo, dziadkowie)	67	92
NIEZAWODOWE RODZINY ZASTĘPCZE (funkcję rodziców zastępczych mogą pełnić dalsi członkowie rodziny – wujek, ciocia, krewni lub osoby obce dla dzieci posiadające uprawnienia do pełnienia tej roli)	29	33
ZAWODOWE RODZINY ZASTĘPCZE (rolę rodziców zastępczych pełnią osoby odpowiednio przeszkolone i zweryfikowane, pracę wykonują na podstawie umowy cywilno – prawnej)	2	7

Wraz z rozwojem pieczy zastępczej i zapewnionymi środkami finansowymi przed powiatem stoi zadanie uzupełnienia struktury pieczy zastępczej w zakresie opieki rodzinnej o kolejne rodziny tj.:

- **zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcje pogotowia rodzinnego** – wraz z ograniczeniem w przyszłości ilości dzieci mogących przebywać w placówkach stacjonarnych i wynikającym z tego brakiem miejsc oraz ograniczonymi możliwościami umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem zawodowa rodzina Zastocza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego będzie zabezpieczała potrzeby dzieci w okresie oczekiwania na umieszczenie w innej formie pieczy zastępczej

- **rodziny pomocowe** – zadaniem tej formy pieczy zastępczej będzie opieka nad dziećmi w przypadku urlopu lub niemożności sprawowania opieki przez prowadzących zawodowa rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka.

5. Cel programu.

Celem naczelnym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2012 – 2015 jest stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju pieczy zastępczej z priorytetem jej form rodzinnych.

Celami szczegółowymi będą:

1. Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej – prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego – we właściwym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
3. Zorganizowanie systemu szkolenia i kwalifikowania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.
4. Reorganizacja placówek opiekuńczo – wychowawczych.

6. Zadania programu.

Zadania obligatoryjne:

1. Zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
2. Ustalenie limitu zawodowych rodzin zastępczych.
3. Przyznawanie świadczeń na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej zgodnych z ustawą w następujących wysokościach:
  - a. w rodzinie spokrewnionej – 660 złotych miesięcznie
  - b. w rodzinie niezawodowej – 1000 złotych miesięcznie
  - c. w rodzinie zawodowej – 1200 złotych miesięcznie
4. Zapewnienie wynagrodzeń dla prowadzących zawodowe rodziny zastępcze na podstawie umów cywilno – prawnych oraz osób wspomagających pracę prowadzącego na jego wniosek
5. Zapewnienie środków na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej

6. Zapewnienie środków na przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuację nauki, usamodzielnianie i zagospodarowanie dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych
7. Zapewnianie wsparcia dla osób usamodzielnianych
8. Dochodzenie należności od rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej
9. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację Programu w tym środków Rządowych, na podstawie art. 187 ust. 1 pkt. 2 ustawy
10. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka.
11. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
12. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
13. Zapewnienie szkoleń podnoszących kwalifikacje prowadzącym rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.
14. Prowadzenie poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego dla sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
15. Współpraca z Gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi.
16. Współpraca z Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy społecznej w zakresie pracy z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy z ukierunkowaniem na odzyskanie praw rodzicielskich.
17. Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie udzielania pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
18. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny i dziecka.

Zadania fakultatywne.

Zgodnie z ustawą wymienione powyżej zadania nie mają charakteru obligatoryjnego i są uzależnione od możliwości finansowych powiatu.

Należą do nich:

1. W miarę możliwości finansowych ewentualne przyznanie środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub zamianą domu rodzinnego.
2. W miarę możliwości przyznanie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia
3. Ewentualne przyznanie jednorazowej lub okresowej pomocy na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego mającego wpływ, na jakość sprawowanej opieki.

7. Limit zawodowych rodzin zastępczych w latach 2012 – 2015

W latach 2012 – 2015 ustala się następujące limity zawodowych rodzin zastępczych na terenie powiatu oleśnickiego.

Lata	2012	2013	2014	2015
ustalony limit zawodowych rodzin zastępczych	2	3	4	5

Limit zawodowych rodzin zastępczych został ustalony na podstawie danych uzyskanych z gmin powiatu oleśnickiego dotyczących ilości środowisk zagrożonych pozbawieniem praw do opieki rodziców biologicznych oraz ilości toczących się aktualnie postępowań przed Sądem Rodzinnym w sprawie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (dane przedstawia poniższa tabela)

GMINA	ILOŚĆ DZIECI ZAGROŻONYCH UMIESZCZENIEM W PIECZY ZASTĘPCZEJ
GM. OLEŚNICA MIASTO	35
GM. OLEŚNICA	0
GM. SYCÓW	5

GM. MIĘDZYBÓRZ	0
GM. TWARDOGÓRA	1
GM. BIERUTÓW	3
GM. DZIADOWA KŁODA	0
GM. DOBROSZYCE	8
RAZEM	52

8. Planowany budżet programu, źródła finansowania.

Budżet programu obejmuje kilkanaście pozycji uwzględniających koszty bieżącego utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych, wynagrodzenia dla prowadzących zawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinny dom dziecka, koszty usamodzielnienia wychowanków opuszczających instytucje pieczy zastępczej, koszty utrzymania dzieci w placówkach i rodzinach zastępczych poza terenem powiatu oleśnickiego oraz inne wynikające z ustawy – dofinansowanie związane z wypoczynkiem letnim, zapomóg związanych ze zdarzeniami losowymi, koniecznymi remontami itp.

W roku 2012 ogólny budżet powiatu oleśnickiego z zakresu pieczy zastępczej (bez wydatków na funkcjonowanie Wielofunkcyjnej Palcówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Bierutowie wynosi – 3715167 złotych, obejmuje on Ośrodek Interwencji Kryzysowej, koszty funkcjonowania rodzin zastępczych i Rodzinnego Domu Dziecka, Budżet wielofunkcyjnej Palcówki w Bierutowie usamodzielnianie wychowanków.

Wydatki obligatoryjne:

1. Wynagrodzenia dla prowadzących rodzinne domy dziecka oraz zawodowe rodziny zastępcze 156510 złotych
2. Pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych – 1 184 000 złotych
3. Jednorazowa pomoc z tytułu przyjęcia dzieci do zawodowej rodziny zastępczej – 10000 złotych (zakup niezbędnego wyposażenia – meble, odzież w roku 2012 zaplanowano przyjęcie czwórki dzieci)

4. Pomoc dla osób usamodzielnianych zgodnie z indywidualnym programem usamodzielnienia 305000 złotych (wydatki obejmują pomoc rzeczową i finansowa dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze oraz pomoc na kontynuowanie nauki)
5. Utrzymanie dzieci z terenu powiatu oleśnickiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów – 448619 złotych
6. Utrzymanie dzieci z terenu powiatu oleśnickiego umieszczonych w rodzinach zastępczych w innych powiatach – 110323 złote
7. Koszty utrzymania publicznych placówek opiekuńczo wychowawczych prowadzonych przez powiat oleśnicki (Wielofunkcyjna placówka opiekuńczo – wychowawcza w Bierutowie i Rodzinny Dom Dziecka w Stradomii Dolnej) - 2098977 złotych w tym Placówka w Bierutowie 1884311 zł, Rodzinny Dom Dziecka – 214666 zł.

Ustawa o Wspieraniu Rodziny i Pieczy Zastępczej bardzo poszerzyła katalog świadczeń, które mogą otrzymywać rodziny zastępcze. Wydatki wymienione powyżej należą do wydatków obligatoryjnych, w zapisach ustawy znajdują się również wydatki fakultatywne zależne od budżetu jednostki samorządu obejmujące możliwość dofinansowania remontów budynków i lokali, w których funkcjonują zawodowe rodziny zastępcze, dofinansowanie do wypoczynku letniego, koszty zatrudnienia dodatkowego opiekuna, jeżeli w rodzinie przebywa więcej jak czworo dzieci oraz utworzenie tzw. rodzin pomocowych opiekujących się dziećmi podczas urlopu prowadzącego zawodową rodzinę zastępczą – zgodnie z ustawą prowadzący zawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka mają prawo do 30 dni roboczych urlopu.

Ponieważ ustawa o pieczy była już dwukrotnie nowelizowana w roku 2012 nie planowano wydatków fakultatywnych.

W latach 2013, 2014 i 2015 planowany wzrost budżetu pieczy zastępczej planuje się na poziomie od 4 do 5%. Są to szacunki orientacyjne, ponieważ wydatki w głównej mierze uzależnione są od liczby dzieci umieszczanych w instytucjach pieczy zastępczej.

- źródła finansowania programu

Środki finansowe na finansowanie programu i wszystkich zadań powiatu związanych z pomocą społeczną są wydatkami własnymi powiatu. Dodatkowe środki finansowe pozyskiwane będą z programów celowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej.

W realizację programu będą również zaangażowane gminy, z których dzieci umieszczane będą w instytucjach pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami ustawy w pierwszym roku pobytu dziecka gmina z której pochodzi dziecka w pierwszym roku jego pobytu ponosi 10% kosztów w drugim 30% od trzeciego roku pobytu 50% kosztów utrzymania dziecka w instytucji pieczy zastępczej.

Kolejnym źródłem będzie odpłatność rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy.

9. Beneficjenci programu.

Beneficjentami programu będą:

- dzieci przebywające w pieczy zastępczej
- rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinny dom dziecka
- rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy
- kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego
- rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców
- kierownictwo i wychowawcy placówek pieczy instytucjonalnej

10. Realizatorzy programu.

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie w Oleśnicy współpracujące z:

- rodzinami zastępczymi
- rodzinami pomocowymi
- placówkami opiekuńczo – wychowawczymi
- miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej
- Policją
- Sądami Rodzinnymi i kuratorami
- organizacjami pozarządowymi, Kościołami i związkami wyznaniowymi

11. Monitoring i ewaluacja programu.

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących realizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w realizację przez koordynatora programu – Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie w Oleśnicy – pod kątem oceny jego założeń oraz osiągania celów.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań i ustalenie czy:

- program stwarza możliwości w zakresie rozwoju rodzin zastępczych
- czy środki finansowe zaplanowane na jego realizację pozwalają na jego prawidłową realizację
- czy do pieczy zastępczej trafiają tylko dzieci, których rodzice otrzymali odpowiednie wsparcie ze strony gminy a pomimo tego nie wypełniają swoich obowiązków
- czy współpraca koordynatora z ośrodkami pomocy społecznej i asystentem rodziny stwarza właściwe warunki do pracy z rodzicami biologicznymi, rodziną zastępczą lub placówką, której efektem i celem jest powrót dziecka do rodziców biologicznych
- analiza metod pracy pod kątem ich efektywności i ewentualnej zmiany

Podstawę ewaluacji programu stanowią będą:

wypowiedzi ustne partnerów i beneficjentów programu

wywiad grupowy z beneficjentami programu

plany pomocy dziecku

indywidualne programy usamodzielnienia

oceny sytuacji dziecka

spotkania z dziećmi i rodzicami wydane decyzje administracyjne dotyczące przyznanych świadczeń

Organami uprawnionymi do oceny efektów realizacji programu są Rada Powiatu Oleśnickiego oraz Zarząd powiatu Oleśnickiego. Koordynator programu raz na pół roku złoży sprawozdanie z jego realizacji Zarządowi Powiatu. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie co roku przedłoży Radzie Powiatu sprawozdanie z jego realizacji łącznie ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

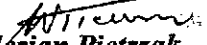
PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Oleśnickiego
Walerian Pietrzak
Walerian Pietrzak

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2012 – 2015

Artykuł 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. nr 149, poz.887 ze zm.) nakłada na jednostki samorządu powiatowego obowiązek uchwalenia trzyletniego programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Program określa realizatora zadań określonych w ustawie, zasady finansowania oraz beneficjentów programu. Określa również zasady monitoringu i ewaluacji programu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Oleśnickiego

Walérian Pietrzak